

A szegedi üzemek exporttevékenysége

Az utóbbi években, de különösen az MSZMP Központi Bizottságának 1964. decemberi határozata után, egyre gyakrabban esik szó az üzemekben az exportról, a világszínvonalról. Többen a mechanizmus reformjától és az egységes devizaszorozótól várják a helyzet megoldását, de nagyon sokan vannak, akik világosan látják, hogy még 1968-ig bőségesen van teendőnk a régi mechanizmusban. Erről tanúskodik Szeged iparának az exporttevékenységben kifejtett munkája is.

A termelés negyedrésze export

A szegedi vállalatok az országos átlaghoz viszonyítva nagyobb ütemben növelték exportjukat. Különösen a második öt éves tervben tapasztalhattunk nagyarányú fejlődést, de még kedvezőbbé vált a helyzet 1962 után. Ma az ipari termelés közel egynegyede megy városunkból közvetlenül vagy közvetve exportra. Az elmúlt négy év alatt 40 százalékkal több árut juttattunk külföldi vevőinknek, mint a megelőző időszakban. Ezt a szép fejlődést az tette lehetővé, hogy a vállalatok bátran láttak hozzá a gyártmányfejlesztéshez, új modellek forgalomba hozásához. Jobban vállalták a kisebb szériákat, kielégítik a divatigényeket, javították termékeik minőségét. A mozgékonyabb, a külföldi piac igényeire jobban idomulni képes kisipari termelőszövetkezetek mintegy megittszereztek a második öt éves tervben exportjukat. Bizonyos szemléleti változás is tapasztalhattunk. A gazdasági döntéseknek előtérbe került az exportérdek. Ha egyszerű munkások, akik közgazdasági kérdésekkel behatóan nem foglalkoznak, beszélnek az exportról, szavukból az ország gondjait megértő felelősségérzet tűnik ki. Olyan fogalmak, mint minőség, világszínvonal, melyek nem is olyan régen még csak szakkörökben voltak ismeretesebbek, közkeletű, az egyszerű embertől sem idegen szavakká váltak.

Egyre növekszik az exportra termelő üzemek köre. Ma már az exportáló vállalatok között vannak a fiatal gyáraink: az Országos Gumiipari Vállalat EMERGE gyár-egysége és a kábelgyár is. Az öt éves terv nagyüzemi konstrukciójából eredő kapacitás többsége az export fókuszát szolgálta. A szegedi textilművek három ezer négyzetméter nyersszövetet adott át, már tavaly exportra. A Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat 27,2 százalékkal növelte előző évhez viszonyítva exportját, a Csóngrád Megyei Húsiipari Vállalat pedig 12,6 százalékkal több szálamint adott át a külkereskedelmnek 1965. évben, mint megelőzőleg. Sokat fejlődtek azok a vállalatok is, ahol rekonstrukció nem volt. A Paprikafeldolgozó Vállalat például két és félszeresére növelte exportját nagyobb beruházás nélkül. Kedvező jelenséggé értékelhetjük azt

is, hogy a város ipara növelte a tőkésországokba irányuló kivitt, és ezzel kedvezően befolyásolta a külkereskedelmi mérleget. Jól jellemzi ezt, hogy 1960-ban az exportnak csak 35 százaléka, 1965-ben már 48 százaléka került tőkésországokba.

De minden tartalékokat még nem használtunk fel az export növelésére. Akadályt jelent ebben, hogy bár az utóbbi években javult a vállalatok exporttevékenysége, de még mindig nem megfelelő, nem ismerik kellően a gazdasági elosztásának a külföldi piac lehetőségeit. A beruházási fedezet még nem elég mozgékonyan áll a kivitel fokozásának szolgálatában. Kevés vállalatunk folytat tervszerű piackutató munkát, pedig az ipar átszervezése után megváltozott ipari struktúra, és ezzel arányosan az egyes vállalatok népgazdasági volumenének növekedése az ipari termékek elosztásában is új igényeket teremtett, megkövetelte az iparvállalati külkereskedelmi jog kiszélesítését. Az előrelépés nagyon lassú, csak két vállalat folytat a külkereskedelmi vállallattal közösen intenzív piackutató munkát. A többi üzem csak szóróváltóval szerez értékesítést a külföldi piac alakulásáról.

Nagyon hasznos tapasztalatokat szerzett a Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat a külföldi piacokon. Piackutatás alapján tárta fel a szintetikus szál problémáit, a ponyvaimpregnáló eljárást korszerűsítette. Ez a tevékenység adta meg az ösztönzést a műszaki szövetek exportjának megkezdésére. A tranzakciós szerződések révén beszerzett gépek az export fokozásának szolgálatában állnak. A devizaérdekeltség rendszerre való áttérés óta a Pannónia Szőrmekikészítő és Szőrmekonfekció Vállalat is egyre több tapasztalatot szerez a külföldi piacról. Negyvenötven új divatcikket mutat be a külkereskedelmnek és a külföldi vevőknek, fokozza kapitalista relációjú exportját, mintegy 10-12 százalékkal többet exportál, mint az exporttevékenységi rendszer bevezetése előtt.

Közvetlen érdekeltséggel

A szegedi vállalatok jó eredményeket értek el az exporttevékenység gazdaságosságának fejlesztésében. A külföldre kerülő termékek többségének úgynevezett devizakitermelési mutatója jóval 60 Ft dollár alatt van. Nagyon kedvezőek a műszaki gumiarúk, a kender- és élelmiszeripari termékek gazdaságossági mutatói.

Az idei év első felében továbbra is avorábban növekedett az export a termelésnél. Emeltesre méltó például, hogy a Rostkikészítő Vállalat 160 százalékkal, a Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat 20 százalékkal, a Csóngrád Megyei Húsiipari Vállalat 34 százalékkal, a Szeged m. j. városi tanács felügyelete alá tartozó vállalatok pedig 8 százalékkal több terméket juttattak külföldre, mint 1965 azonos időszakában. Ebben az évben az exporttevékenység rendeltetésekkel való fedezettsége is javult. Kedvező változás a kivitelre kerülő termékek minőségével kapcsolatban is. Idén még egyik vállalat sem kapott külföldről reklamációt és ha a minőségi (MERT) vizsgálat eredményét nézzük, akkor is kedvező helyzetről lehet be-

számolni. Tavaly a Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat, a Szegedi Ruhagyár és a szegedi cipőgyár általában egy százalékkal csökkentette az export biztonsági tartalékát a normához képest.

Sok megjegyzés hangzik el az üzemekben az exporttevékenység minőségével és minősítésével kapcsolatban. Bírálják a MERT munkáját, problémáznak a világszínvonal fogalmán. Olyan sokszor használtuk az utóbbi években a világszínvonal kifejezést, hogy egyesek már szinte közhelynek tekintik. Helyére kell tenni ezt a fogalmat! Az exportban a mindenkori igények jelentik a világszínvonalat, nem a spekulatív módon meghatározott paraméterek, hanem azok a műszaki-gazdasági követelmények, amelyek teljesítése esetén a külföldi partner vásárolni hajlandó.

A pártszervezetek feladatai

Az exporttevékenység növekedésével párhuzamosan fokozódott az ezzel kapcsolatos politikai munka. Hatékonyabbá vált, tartalmasabb lett az agitáció. Amíg az exporttevékenység a vezetőknek csak kis csoportját érintette, agitációnk egyedül a népgazdasági érdekekre apellálhatott. Míg a tranzakciós szerződések révén az export a vállalatfejlesztés eszköze lett, a kivitel növekedése után kapott nyereségrészesedés és prémium az egyéni érdeket is érinti: agitációnk a mindennapi élet aktuális problémáivá változott.

Pártszervezeteink a megváltozott helyzetre, sajnos, nem reagáltak elég gyorsan. Az exporttal való foglalkozást sokáig főleg a terv oldaláról intézték el. Elsősorban az exportkiszállítási terv teljesítését és a biztonsági tartalék betartását tekintették fő feladatuknak. Kevés foglalkoztak az új exporttevékenységek felkutatásával, a termékváltoztatás növelésével. Ebben hibásak a külkereskedelmi vállalatok is, mert nem törekedtek arra, hogy párt-alapszervezeteinkkel a kapcsolatot felvegyék.

A társadalmi mozgalmak sokféle formája bontakozott ki az utóbbi években. Exportbrigádok, főleg ifjúsági brigádok alakultak. Ott ahol szalagokra, munkaterületre lehet elkülöníteni a külföldi megrendelést, exportszalagok jöttek létre. Egy-két üzem minőségi társadalmi őrzőjét szervezték. Van olyan vál-

● Új módszer a piackutatás

● Világszínvonal = igény

● Reklamáció nélkül

● Társadalmi mozgalmak

Mind a szocialista, mind a kapitalista piacon számításba kell venni ezt a helyzetet. A vevők igényei egyre emelkednek, mindkét irányban hasonló és egyenlő követelményeket állítanak az exportáló vállalatok elé.

Érdemes szót ejteni az exporttevékenység fejlődéséről is. Az ösztönzők, meghatározásánál a népgazdasági érdek mellett mindinkább figyelembe veszik az egyéni, vállalati és ágazati érdeket. A tranzakciós szerződések mellett a Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat nagyszerűen alkalmazza a vállalat fejlesztésének eszközeivé vált. Az export-nyereségrészesedés, exportprémium kollektív és egyéni ösztönző. Egyes vállalatoknál a bértömeggazdálkodás bevezetése az érdekeltség több formájának alkalmazását teszi lehetővé.

lalatunk, ahol az exporthoz nem alkalmas félkésztermékek csökkentése érdekében „ne add tovább” mozgalmat szervezték. A IX. pártkongresszus tiszteletére tett felajánlásoknak egyik legfőbb része az export növelése és a minőség javítása.

Az exporttal kapcsolatos politikai és gazdasági munka évről évre javul. Feladatunk, hogy ezt a tendenciát állandósítsuk, törekedjünk az export-import egyenleg javítására. Tárjuk fel a kivitel növelésének helyi lehetőségeit, bővítsük a piaci igényeknek megfelelően a termékek választékát. Törekedjünk a gyártmányok korszerűsítésére, a csomagolás színvonalának javítására. Pártszervezeteink egyik legfontosabb feladata, hogy ezek megvalósítására mozgósítsák a párttagságot. Kapjon megfelelő hangot ez a kérdés az agitációban is. Az import megtakarítására adjanak pártszervezeteink pártmegbízásokat. Lépjenek fel a helyenként fellelhető olyan káros szemlélet ellen, hogy egyesek a termékek előállításában különbséget tesznek export és hová szállítják az exportot.

Nemzeti jövedelmünk egyharmada a külkereskedelemből jött be. Termelői, nem kell közgazdásznak lenni ahhoz, hogy megértjük, miért kell az exportra fokozott gondot fordítani. A minőség javítása, az export fokozása népgazdasági érdek és fontos politikai kérdés.

BALOG ISTVÁN

Jani bácsi

tőle tanulnak udvariasságot, figyelmes-séget.

Amikor megkérdezem, mikor pihen, azzal válaszol, hogy „bírija ő még, hiszen fiatalnak érzi magát. Nem véletlen, hogy a szimpatikus vezető, s az általa szervezett figyelmes kiszolgálás sok vendéget vonz ide. Sokan látogatják a kedves, kellemes vendéglőt, s aki egyszer itt járt, legközelebb társait is magával hozza. Autóval, motorkefépárral érkeznek a kirándulók, s az árnyas fák alatt, diszkrét zeneszó mellett, csendes pohárzattal töltik az időt.

Igaz, akad néha könnyelműbb vendég is, aki felöntene a garatra, s aztán ki tudja, hogyan vezetné tovább gépjárművét — ha Jani bácsi nem ügyelne még így is a vendégeire. Az egyik napon délután jövedvű társaság érkezett autótól. Jani bácsi — amint legközelebb szokta — a terasz feljárójánál üdvözölte az újonnan jöttöket. Azok asztalhoz ültek, italt rendeltek, valamennyien. Jani bácsi udvariasan érdeklődött, ki vezeti a kocsi. A fiatal ember először furcsán meglepődött, de egy kacsintásra elmosolyodva nyújtotta kezét Jani bá-

Válaszolnak az illetékesek

Egy üzlet és a tej

Lapunk Olvasóink írják rovatában szóvá tettük, hogy Szegeden a Marx téren, a 66-os számú árudában csak üveges tejez jutnak a vásárlók. Cikkünkre dr. Kuti Árpád, a Szegedi Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat igazgatója válaszolt. A többi között megállapítja, „A gyufagyár bőcsödéje-

nek adtak ki itt naponta 10 —13 liter mennyiségben kánnas, tejet, ugyanakkor az üzletben 75 liter kánnas és 36 liter üveges tej állt a hűtőben a vásárlók rendelkezésére. Utasítottuk a boltvezetőt, hogy minden esetben megfelelő mennyiségű tejet adjon megrendelést a Tejipari Vállalatnak.”

Szűnőben a veszélyes átkelés

Lapunkban két alkalommal is foglalkoztunk azzal, hogy a tápi pontonhídnál veszélyes a híd alatti átkelés a motorcsónakosok részére. Ezzel kapcsolatban a KPM Hódmezővásárhelyi Közüti Igazgatóságának osztályvezetője, Nagy Sándor küldött szerkesztőségünknek választ levelet, melyben a többi között ezeket írja:

„Vizsgálataink azt bizonyítják, hogy a pontonhíd alatt a kijelölt helyen a közlekedés biztonságos, de csak akkor és abban az esetben, ha a híd előtt bizonyos távolságban a motorcsónak sebességét a minimálisra csökkentik. Így a motor gyors működése miatt keletkező vízhullám nem emeli meg a híd alatt átkelő járművet. Amikor a túrára induló motorcsónak-csoport áthaladását illeti: nem volt és jelenleg sincs akadálya annak, hogy meghatározott időben és meghatározott ideig a pontonhídon kaput nyissunk. Ennek érdekében feltétlenül tudnunk kell azt az időpontot, amikor a motorcsónak-konvoj át kíván haladni. Erre vonatkozóan tájékoztatás vagy kérelem hozzánk eddig nem érkezett egyik sportkörtől sem. Ezen a pontonhídon nagyarányú szállítá-

huzamosan a hídon a közlekedés nem szűnhet meg.”

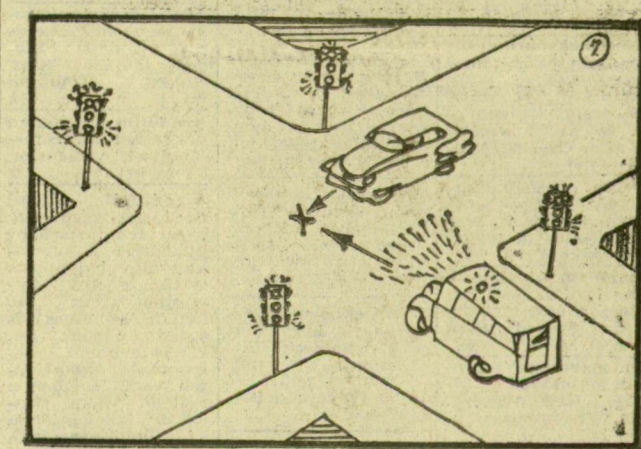
A szegedi révőrségtől is kaptunk a témával kapcsolatban tájékoztatást, miszerint a pontonhídnál áthaladó motorcsónakok részére reggel fél 8-kor biztosítanak áthaladást és este 6 órakor. Őt-hat motorcsónak tulajdonos kérésére egy időben történő csoportosulás esetén esetleg a nap más időszakában is. Sajnálatos viszont, hogy ezt a lehetőséget eddig még nem vették igénybe motorcsónakosok a Tiszán, noha a kapunyitási időpontját a révőrség számos motorcsónakkal megbeszélte. Avagy ál-probléma lenne a pontonhíd alatt való áthaladás ügye?!

Gyárbontás

Evtizedeken át működött Debrecen belvárosában a gyógyszergyár. Az új Debreceni Gyógyszergyár fejlesztése a múlt évben befejeződött, s így a szűk, korszerűtlen, régi gyárpépületet lebontották.

A gyár helyén lakóépületeket emelnek.

Ki a felelős?

Hatodik feladványunkat is számos olvasónk pályázta meg. Ezúttal azonban nem találtunk helyes megfjtést a beküldött válaszok között. Hatodik feladványunk helyes megfjtése a következő:

Vagy 1-es számmal jelzett kerékpáros azzal követett el szabálysértést, hogy nem hú-

zódott be az úttest felezővonalához, mivel balra kívánt kanyarodni.

A 2-es számmal jelölt tehérgépkocsi vezetője is megsértette a KRESZ 60. §. 1. bekezdés c) pontját, valamint a 4. bekezdésben foglaltakat, mert a balra kanyarodási szándékát szabályosan jelző járművet balra előzte meg, ugyanakkor nem győződött meg arról, hogy járművének előzését nem kezdte-e meg másik jármű.

Nem követett el ugyanakkor szabálysértést a 3-as és a 4-es számmal jelölt járművek. Ezek alapján megállapítható: a balesetet a 2-es számmal jelzett tehérgépkocsi vezetőjét terheli felelősség. A kerékpáros szabálysértése nem áll okozati összefüggésben a balesettel.

VII. feladvány

A „rendő”-lámpa által irányított kereszteződésben a szírnázó mentőkocsi áthajtott a tilos jelzésen és a tőle jobbfelől közlekedő személykocsival az x-el jelzett helyen összeütközött.

Ki a felelős a balesetért? Ki milyen szabályt sértett meg?

A megfjtéseket szerkesztőségünknek (Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. szám) kell küldeni augusztus 20-ig. A borítékra, vagy levelezőlapon kérjük ráírni: „Ki a felelős?”

A helyes megfjtők között további is könyvjutalmat sorsolunk ki.

Kovári János